

KÜLTÜR DERSANELERİ

TÜRKİYE GENELİ LYS DENEMESİ TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI TESTİ SORU ÇÖZÜMLERİ

Sevgili öğrenciler bu testte 56 Türk Dili ve Edebiyatı sorusunun çözümü yer almaktadır.

Bu testteki soru çözümlerinde, ilk sayı A kitapçığına, ikinci sayı B kitapçığındaki sorunun çözümünü göstermektedir.

1/11. Parçada geçen “şairin kendi sesinin rengini bulabilmesi” sözüyle anlatılmak istenen, şairin, herkesten farklı bir anlayış ve yaklaşıma sahip olmasıdır. Bu ise B seçeneğinde verilmiştir.

Cevap B

2/12. Bu parçada geçen “fabrikasyon yazarlar” la, kaliteli olmasa da sayıca çok eser veren; “aynı denizde kulaç atmadığını” sözüyle de sürekli kendini yenileyen, farklılık yaratan anlatılmak istenmiştir. Bu da C seçeneğinde vardır.

Cevap C

3/13. A seçeneğindeki dizelerin ikincisinde “ağlamak” yanakların kızarmasının nedeni olarak verilmiştir.

Cevap A

4/14. I. cümlede romanın bir özelliği, V. cümlede ise romanı kurgularken yazarın kullandığı üslup dile getirilmiştir. Dolayısıyla bu cümlelerde romanın içeriği yoktur.

Cevap D

5/15. Bu parçada, II. numarada “değil” edatından sonra, sıralı cümleleri bağlamak için; IV. numarada ise özneyi ayırmak için virgül kullanılmıştır.

Cevap C

6/16. Bu parçada olaya yer verildiği için öykülemeye, “güneşin kamçılarını sallaması” ifadesi kişileştirmeye, varlıklar belirleyici özellikleriyle tasvir edildiğinden betimlemeye, “.....çizgileriyle,renkleriyle,ışığıyla” cümlelerindeki ses tekrarlarıyla sessel yinelemeye yer verilmiştir. Parçada örnek yoktur.

Cevap A

7/17. Parçada bitmemiş cümle durumunda olan, yani sonuna üç nokta (...) getirilmiş cümle yoktur. Dolayısıyla eksilteli cümleler kullanılmamıştır.

Cevap D

8/18. Bu metnin türü öğretici metinlerden “sohbet”e örnektir. Anlatmaya bağlı bir metin değildir.

Cevap E

9/19. Parçada olaya yer verildiğinden öykülemeye, “dev çelik kütleler” ifadesiyle benzetmeye, kişisel değerlendirmeli yargılara yer verildiği için öznel nitelikli cümlelere, gök ve deniz tasvir edildiği için betimlemeye örnek vardır. Parçada karşılaştırmaya yer verilmemiştir.

Cevap A

10/20. Ellerinize sözcüğündeki “ile” edattır. “Bilmezdim” sözcüğü hem geçişli hem de geniş zamanın hikayesiyle çekimlidir. “olduğunu” sözcüğündeki “-duk” eki fiilden sıfat yapan ektir. “Gözyaşları” da bileşik yapılı isimdir. Dizelerde geçen “dokunabilir misiniz” sözcüğünün yazımında yanlışlık yapılmamıştır.

Cevap B

11/1. Bu cümleyi öğelerine ayırdığımızda “Kurtuluş Savaşı’nı en güzel anlatan eserlerden biri olarak kabul edilen Kurtuluş Savaşı destanı” bölümü özne, “yurdun işgal altındaki bütün topraklarında isimsiz, sıradan insanların, bağımsızlığını kazanmak için verdikleri olağanüstü mücadelenin manzum hikayesidir.” bölümü de yüklemidir.

Cevap E

12/2. D seçeneğindeki “yüzmek” fiili geçişsizken, “Bin beş yüz metreyi on dakikada yüzdüm.” cümlesinde geçişlilik özelliği kazanabilir.

Cevap D

13/3. “Şehrin üstünden geçen bulutların akını” belirtili isim tamlamasına (E) ve tamlayanı sıfat almış isim tamlamasına (A) örnektir. “Rüyamızı” sözü tamlayanı düşmüş isim tamlamasına (B), son iki dizede “yakınına hudutların” tamlaması tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş isim tamlamasına örnektir. Dizelerde zincirleme isim tamlaması yoktur.

Cevap C

14/4. “Manolya sokak” değil, “Manolya Sokak” olmalıdır; çünkü adı verilen “sokak, cadde...” büyük harfle başlamalıdır.

Cevap A

15/5. Bu parçada, edebiyatın yerlilikten kurtulmadıkça sahibi bulunduğu topluluğu bir yere getiremeyeceği yargısına ulaşılamaz; Kendi sanatçılarımızın yeterince tanıtılmadığından şikayet edilen bu paragraftan böyle bir yargı çıkarılamaz.

Cevap E

16/6. Bu parçanın ana düşüncesi, “klasik Türk musikinin bizim medeniyetimizin bir parçası olması” olduğundan parça “klasik Türk musikisi bizim medeniyetimizin ayrılmaz bir parçasıdır.” cümlesiyle devam ettirilebilir.

Cevap B

17/7. Parçada, ruh haline göre davranışları değişen bir kişiden söz ediliyor. Bu anlam göz önünde bulundurulduğunda parçanın başına en uygun "Benim bir anım bir anımı tutmaz." cümlesi getirilmelidir.

Cevap D

18/8. Parçayı iyice incelediğimizde, "gülmecenin toplumu geleceğe taşıyan bir yapısının olduğu" yargısına parçada yer verilmediği görülecektir.

Cevap A

19/9. Bu paragrafa dikkatle bakıldığında, bir sanatçının eseriyle yapması gerekenler arasında insanı, estetik haz uyandıracak bir şekilde yansıtmayı zorunluluğunun olmadığı görülecektir.

Cevap E

20/10. Bu metni incelediğimizde, şiir hakkında yorum yapabilmenin, şiiri anlayabilmenin okurun hayal dünyasına bağlı olduğu düşüncesini çıkartamayız.

Cevap C

21/39. Bu dördlük sade bir dille redifle ve uyakla oluşturulmuştur. Aynı zamanda döneminden şikayet eden sade bir dili de vardır. Divan şiiri mazmunlarına (kalıplaşmış benzetmelere) yer verilmemiştir. Fakat dizelerde devrik cümle kullanıldığından B seçeneği söylenemez.

Cevap B

22/40. Dörtlüğün kafiye düzeninin "aaaa" olduğunu görmekteyiz. Ayrıca II. ve IV. dizelerin tekrardan oluşması nakarat olduğunu gösterir. Bu özellik sadece şarkıda vardır.

Cevap D

23/41. Koşmanın son dördlüğünde şairin mahlasına yer verilir. Dörtlükte ise bu yoktur.

Cevap A

24/42. II. dördlükte insana ait özellikler doğaya aktarılmamıştır. Her iki dördlüğün nazım türü de güzellemedir. Bu nedenle IV. ve V. cümleler bu şiirlerin ortak özelliği değildir.

Cevap E

25/43. Bu dörtlükte şair yalnızlık duygusunu işlemiştir.

Cevap B

26/44. "Tecahül-i arif" bilip de bilmezlikten gelme sanatıdır. Bu dizelerde ise kişileştirme (teşhis) vardır.

Cevap C

27/45. III'te "tatlı serinlik", VI'da da "yalnızlık kokuyor" ifadesi sanatlı söyleyişe örnektir.

Cevap A

28/46. Fabl'da hayvanlar konuşturulur. Dolayısıyla kişileştirme yapılır. Fıkıradaki, günübürlük olaylar anlatılır. Decameron, dünya edebiyatındaki ilk hikaye örneğidir. Mülakat, bir konu hakkında soru - cevaplı bir düz yazı türüdür.

Ancak söyleşi, "ben" li değil, senli benli bir anlatıma sahiptir. "Ben" li anlatım "deneme" türünün özelliğidir.

Cevap E

29/47. Parçada geçen, "sanat için sanat, şiirde biçime önem verme, dış dünyanın betimlenmesi" ifadelerinden, şiirle ilgili görüş belirten sanatçının parnasizm akımına bağlı olduğu görülür.

Cevap B

30/48. Dizelerdeki dil, az da olsa yabancı sözcüklerle örülmüş özellikle "ah u zar" ifadesi yabancı bir ifadedir. Beyitlerle kurulmuş olması da bunu doğruluyor. Ayrıca "ebed-ezel" sözleriyle karşılıklardan da yararlanıldığı; "Makber" adından da anlaşılacağı gibi ölümden bahsettiği; devrik cümleler kullanıldığı da görülmektedir. Tanzimat dönemine ait olan bu şiir, özellikle Abdülhak Hamit'e ait bir şiir, hece ile yazılmış olamaz.

Cevap D

31/49. Dadaloğlu, 19. yüzyıl şairlerindedir. Toroslarda göçebe olarak yaşayan varsak boyundandır. Fakat yeniçeri şairlerinden değildir. Seçenekte özellikleri verilen sanatçı Kayıkçı Kul Mustafa'dır.

Cevap C

32/50. Gelin ve kaynana arasında geçen atışma-tartışma havası var verilen manilerde. Bu, aşık geleneğinde de vardır. Aşıklar, düzenlenen festivallerde aralarında atışmak suretiyle bu geleneği sürdürürler.

Cevap B

33/51. “Halkı eğitmeye çalışan” sözleri Tanzimat dönemi için geçerlidir. Tanzimat döneminde Divan şiiriyle Halk şiiri arasında bocalayıp ikilem yaşayan sanatçımız Ziya Paşa’dır.

Cevap A

34/52. Birinci beyitteki “topluma hizmet” sözünden “sanat toplum için” anlayışını; ikinci beyitteki “sevgiliyi nerede bulurum” sözünden ise “sanat sanat içindir” anlayışını buluruz. Buna göre Tanzimat’ın I. ve II. Dönemi için E seçeneğinde verilen yargılar söylenebilir.

Cevap E

35/53. Divan edebiyatı genellikle aşk konusunu işleyen bir edebiyattır. Ancak “hikemi” tarz ise didaktik bir anlayışı benimsemektir ve bu tarzdaki şiirler oldukça azdır. Nabi, bunlardan en önemlisidir. Ama Divan edebiyatının geneli bu özellikte değildir.

Cevap D

36/54. İstanbul Türkçesini kullanmayı ve Mahallileşme Akımını Lale devri sanatçısı Nedim başlatmıştır.

Cevap E

37/55. Tevfik Fikret’in toplum için sanat anlayışıyla ve hece ile yazdığı çocuk şiirleri kitabının adı, Şermin’dir. Devamında hece ile Türkçe şiir yazar Mehmet Emin Yurdakul, bu anlayışı ileri götüren Yeni Lisancılar’dır. Bu anlayışı Cumhuriyet öncesinde Beş Hececiler aruz ölçüsünü terk edip hece ölçüsüne geçerek desteklemişlerdir.

Cevap C

38/56. “Göze göre uyak” anlayışı Divan edebiyatında vardır. Bu, Tanzimat ve Servet-i Fünun’da değişmiş “Kulak için uyak” olmuştur.

Cevap A

39/21. Sone, Servet-i Fünun döneminde Cenap Şahabettin’in Fransız edebiyatından edebiyatımıza getirdiği bir nazım biçimidir. Dolayısıyla bu terimin ilgilisi olduğu dönem verilmemiştir.

Cevap A

40/22. Bizi edebiyat olarak öncelikle Fransız edebiyatı etkilemiştir ve bu etkileşim ilk kez Tanzimat döneminde Şinasi ile başlamıştır. Roman türünde Tanzimat’ta başarılı ürünler ortaya konamamıştır. Ancak Halit Ziya, Servet-i Fünun döneminde Mai ve Siyah adlı eseriyle Batı seviyesini yakalamıştır.

Cevap B

41/23. Dilde sadeleşmeyi ilk olarak Tanzimat sanatçıları dile getirmiş ancak bu, Milli Edebiyat döneminde gerçekleşmiştir. "Genç Kalemler" olarak bilinen sanatçılar ise Tanzimat edebiyatını değil, Milli Edebiyatı meydana getirmişlerdir.

Cevap E

42/24. Milli Edebiyat'la başlayan Anadolu'yu eserlerinde işleme geleneği Cumhuriyet'le de devam etmiştir. Milli ve tarihi konular Cumhuriyet edebiyatının üzerinde önemle durduğu konulardandır. Bu nedenle Cumhuriyet Dönemi için eserlerde mekan olarak İstanbul ve çevresinin işlenmesi tutumunun devam ettiğini söylemek yanlış olur.

Cevap D

43/25. Verilen eserlerden de anlaşılacağı gibi Yedi Meşaleciler'in en önemli ve en geç şahsiyeti Ziya Osman Saba'dır.

Cevap C

44/26. Panço adlı bir kahramanın kişiliğinin ağırlıklı olarak verildiği bu parçada kahramanımız sevdiğine kavuşuyor. Bu da parçada merak duygusunun körüklenmediğini somutlar.

Cevap B

45/27. Cemil Topçu denen Cemil karakterinin verilmesi ve Kurtuluş Savaşı yıllarının işlendiğinin vurgulanması, eserin Yorgun Savaşçı, yazarının da Kemal Tahir olduğunu gösterir.

Cevap C

46/28. "Abdullah Efendi'nin Rüyalari" adlı eser Ahmet Hamdi Tanpınar'a aittir. Seçenekte bu eserin yazarının Ahmet Muhip Dırnas olarak verilmesi yanlıştır.

Cevap D

47/29. "Susuz Yaz ve Nalınlar" adlı oyunlar Refik Erduran'a değil, Necati Cumalı'ya aittir.

Cevap A

48/30. Parçada roman türünden bahsediliyor. Dolayısıyla V numaralı bölümdeki kavramların roman türüyle bağlantısı yoktur. Bunlar, tiyatro ve şiir akımlarıdır.

Cevap E

49/31. Kahramanları hayvanlardan oluşan manzum eserler mesnevi türünde değil, fabl türündedir.

Cevap C

50/32. Biyografi, meşhur bir kişinin hayatını derinlemesine ele alan yazı türüdür. Dolayısıyla kişiseldir. Gazete yazısı olmaya uygun değildir. Parçada yapılan bu bilgi yanlışı E seçeneğindeki gibi düzeltilmelidir.

Cevap E

51/33. Öykülemelerde nesnel anlatım pek zordur. Çünkü ifadeler kişisel anlatım da karışabilir. Ayrıca öykülemelerde kanıtlama amacı değil, okuru olay içinde yaşatma amacı vardır.

Cevap B

52/34. Başlangıçta Fecr-i Aticiler arasında yer alan ve Türk edebiyatını çağdaş yöntemlerle inceleyen kişi Mehmet Fuat Köprülü'dür. Sanatçı, ilk edebiyat profesörüdür.

Cevap D

53/35. Eserlerinde Anadolu ve insanını konu alan en önemli sanatçımız Reşat Nuri Güntekin'dir. Parçada özellikleri verilen eseri de (özellikleri verilen öğretmenin nitelikleri göz önünde bulundurulursa) Yeşil Gece'dir.

Cevap C

54/36. Kadın karakterlere önem ve yer veren sanatçımız Halide Edip'tir. "Memleket Hikayeleri" adlı eserinden de anlaşılacağı üzere memleket gerçeklerini gözleme dayalı şekilde anlatan sanatçımız da Refik Halit Karay'dır.

Cevap A

55/37. Tevfik Fikret, dönemin yönetimini eleştirmek istemiş fakat bunu özgürce söyleme şansı olmadığından İstanbul'u eleştirerek kapalı bir şekilde yapmıştır. Orhan Veli, Yahya Kemal ve Mehmet Akif Ersoy da İstanbul'u seven sanatçılardır. "Siste Söyleniş" adlı eser verildiğinden sözü edilen sanatçımız Yahya Kemal olmalıdır.

Cevap D

56/38. Hedefleri kendilerini aşan edebiyatçılarımız Fecr-i Ati dönemi sanatçılarıdır. Özellikle kütüphane kurmak, edebiyat yarışmaları düzenlemek ve tercüme faaliyetlerinde bulunmak onların ana hedefleriydi.

Cevap B